

جایزه تورینگ

آرش توکل*

- پیچیدگی محاسبه: ۵ دوره، ۱۹۸۲، ۱۹۹۳، ۱۹۹۵، ۲۰۰۰، ۲۰۱۰
- کامپایلرها: ۴ دوره، ۱۹۶۶، ۱۹۸۷، ۲۰۰۵، ۲۰۰۶
- برنامه‌سازی: ۴ دوره، ۱۹۶۶، ۱۹۷۲، ۱۹۷۴، ۱۹۷۷
- معماری کامپیوتر: ۴ دوره، ۱۹۶۷، ۱۹۸۷، ۱۹۹۹، ۲۰۰۹
- سیستم‌های عامل: ۳ دوره، ۱۹۸۳، ۱۹۹۹، ۲۰۰۸
- محاسبات شخصی: ۳ دوره، ۱۹۹۲، ۲۰۰۳، ۲۰۰۹
- رمزنگاری: ۳ دوره، ۱۹۹۵، ۲۰۰۰، ۲۰۰۲
- تحلیل الگوریتم‌ها: ۳ دوره، ۱۹۷۴، ۱۹۸۶، ۲۰۱۱
- پایگاه داده: ۳ دوره، ۱۹۷۳، ۱۹۸۱، ۱۹۹۸
- واریسی برنامه‌ها: ۲ دوره، ۱۹۷۲، ۱۹۹۶
- آنالیز عددی: ۲ دوره، ۱۹۷۰، ۱۹۸۹
- اتوماتون‌های محدود: ۱ دوره، ۱۹۷۶
- برنامه‌سازی شیء‌گرا: ۲ دوره، ۲۰۰۱، ۲۰۰۳
- مهندسی نرم‌افزار: ۲ دوره، ۱۹۷۸، ۱۹۹۹
- واریسی مدل‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری: ۱ دوره، ۲۰۰۷
- ارتباطات و اینترنت: ۱ دوره، ۲۰۰۴
- ساختمان داده‌ها: ۱ دوره، ۱۹۸۶
- روش‌های عددی: ۱ دوره، ۱۹۶۸
- الگوریتم‌های ترکیبیاتی: ۱ دوره، ۱۹۸۵
- کدهای تصحیح خطا: ۱ دوره، ۱۹۶۸
- گرافیک کامپیوتری: ۱ دوره، ۱۹۸۸
- پردازش تعاملی: ۱ دوره، ۱۹۹۷
- محاسبات موازی: ۲ دوره، ۱۹۹۲، ۲۰۱۰
- کامپیوترهای اشتراکی: ۱ دوره، ۱۹۹۰
- منطق زمانی: ۱۹۹۶

معتبرترین جایزه علوم کامپیوتر جایزه‌ای است که به نام الن تورینگ، «جایزه تورینگ» نامیده شده و از سال ۱۹۶۶ میلادی هر سال از طرف انجمن ماشین‌های محاسبه (Association for Computing Machinery-ACM) آمریکا به نوآوری‌های مؤثر و ماندگار در علم کامپیوتر اعطا می‌شود. اهمیت این جایزه به حدی است که بسیاری از آن به عنوان «نوبل علوم کامپیوتر» یاد می‌کنند و در میان برندگان آن نام بسیاری از مشاهیر علوم کامپیوتر از جمله دانلد کنوت، ادسگر دیکسترا، ریچارد همینگ، رانلد ریوست، ادی شامیر، لئونارد ادلمن، جان هاپکرافت، استیون کوک دیده می‌شود. به همراه این جایزه مبلغ ۲۵۰ هزار دلار آمریکا به برندگان اعطا می‌شود که از سال ۲۰۰۷ میلادی شرکت‌های اینتل و گوگل مسئولیت پرداخت این مبلغ را برعهده گرفته‌اند.

دسته‌بندی آماری

در طول ۴۶ دوره گذشته، جایزه تورینگ به ۵۸ نفر اعطا شده است که ۴۰ نفر آنها از آمریکا، ۱۵ نفر از اروپا، ۲ نفر از کانادا و یک نفر از ونزوئلا بوده‌اند. البته به غیر از برنده سال ۲۰۰۰ که ملیت دوگانه تايوانی-آمریکایی داشته است، هیچ آسیایی مفتخر به دریافت این جایزه نشده است. همچنین به غیر از سال‌های ۲۰۰۶ و ۲۰۰۸، تمام برندگان این جایزه مرد بوده‌اند.

تاکنون جایزه تورینگ به پژوهش‌های انجام شده در شاخه‌های مختلفی از علوم کامپیوتر اختصاص یافته است. ممکن است در هر دوره دریافت‌کننده جایزه برای بیش از یک حوزه تحقیقاتی مورد تشویق قرار بگیرد. در اینجا فهرست زمینه‌های تحقیقاتی که جایزه تورینگ را به خود اختصاص داده‌اند، می‌آید:

- زبان‌های برنامه‌سازی: ۹ دوره، ۱۹۷۷، ۱۹۷۹، ۱۹۸۰، ۱۹۸۴، ۱۹۹۱، ۲۰۰۱، ۲۰۰۳، ۲۰۰۵، ۲۰۰۸
- هوش مصنوعی: ۶ دوره، ۱۹۶۹، ۱۹۷۱، ۱۹۷۵، ۱۹۹۴، ۲۰۱۰، ۲۰۱۱

* پژوهشکده علوم کامپیوتر.